

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Albert Česká republika, s.r.o.** (dříve: AHOLD Czech Republic, a.s.), se sídlem Radlická 520/117, Praha 5, zast. Mgr. Renatou Hrdličkovou Fíkovou, advokátkou se sídlem Medunova 2947/1, Praha 5, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Inspektorát v Olomouci**, se sídlem Pavelkova 13, Olomouc, proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 17. 10. 2016, č. j. SZPI/BF804-2/2016, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 28. 11. 2017, č. j. 65 A 103/2016 – 98,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč** k rukám její zástupkyně Mgr. Renaty Hrdličkové Fíkové, advokátce se sídlem Medunova 2947/1, Praha 5, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým bylo výrokem I. podle § 78 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušeno shora uvedené rozhodnutí stěžovatelky a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení. Zrušeným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání AHOLD Czech Republic, a.s. (právní předchůdkyně žalobkyně) a potvrzeno opatření ze dne 29. 9. 2016, č. D056-80731/16/D (dále jen „opatření“), kterým Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Olomouci dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc, uložila žalobkyni, aby zpřístupnila spotřebitelům informace o konkrétních alergenních látkách u jednotlivých nebalených potravin (masných a lahůdkářských výrobků) na prodejně bez vyžádání spotřebitelem u obsluhy.

[2] Prvostupňový správní orgán při kontrole provedené na provozovně žalobkyně (na adrese X) dne 29. 9. 2016 zjistil, že v obslužném pultu u nebalených masných a nebalených lahůdkářských výrobků, které byly nabízeny k prodeji, bylo na etiketách v těsné blízkosti potravin uvedeno číselné vyjádření alergenů ve formě „alergeny: 1, 5, 6“ namísto označení „obsahuje: slovní označení alergenu“ a v blízkosti obslužného pultu byl vyvěšen seznam alergenních látek (cedule na sloupu) jako doplňující informace k údajům o alergenních látkách uvedených na etiketách, na kterém bylo uvedeno, co znamenají jednotlivá číselná označení alergenů. Katalogové listy obsahující tabulku s výpisem alergenů u každého nabízeného nebaleného výrobku byly v době kontroly umístěny v přípravně za obslužným pultem v zázemí provozovny dostupné spotřebitelům k nahlédnutí na vyžádání u obsluhující osoby. U těchto nebalených potravin nebyly viditelně zpřístupněny čitelné údaje dle čl. 44 odst. 1 písm. a) Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011, o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (dále jen „nařízení“) způsobem stanoveným v čl. 21 téhož nařízení, čímž došlo k porušení § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o potravinách“).

[3] Krajský soud se neztotožnil se správními orgány, které dovodily, že seznam složek nebyl volně přístupný, a proto měl provozovatel podniku povinnost v blízkosti místa nabízení uvést označení alergenů pouze jediným možným způsobem, a to uvozením „obsahuje“ a slovním označením alergenů.

[4] Označení alergenů ve formě „obsahuje: název alergenu“ se použije pouze v případě, že seznam složek není uveden, tj. neexistuje. Tak tomu v nyní projednávané věci nebylo. Žalobkyně využila (druhou) zákonem předvídanou možnost zveřejnění seznamu složek, a to sdělení složení potraviny na vyžádání, proto se vypracované katalogové listy se seznamem složek nacházely v přípravně. Spotřebitel měl možnost získat přesné a určité informace o alergenech zpřístupněných způsobem podle čl. 21 odst. 1 písm. a) a b) nařízení, tj. existoval zdroj informací, ve kterém byl alergen označen slovně (svým názvem).

[5] Konstatoval, že z nařízení i zákona o potravinách vyplývá, že údaje o alergenech musí být spotřebiteli povinně zpřístupněny, a to nikoli na vyžádání, ale viditelně při prodeji potraviny tak, aby mohl uskutečnit kvalifikovaný výběr potraviny na základě dostatečných informací o látkách, které by mohly ovlivnit jeho zdravotní stav. Nestanoví však striktní formu a nechává na provozovateli podniku, jakým způsobem informaci o alergenech viditelně zpřístupní. Žalobkyně byla oprávněna mít katalogové listy obsahující slovní označení alergenních látek v souladu s čl. 21 nařízení v přípravně a poskytovat spotřebitelům informace o seznamu složek na vyžádání, současně ale měla povinnost spotřebitelům viditelně zpřístupnit informaci o alergenech, kterou splnila.

[6] Stěžovatelka netvrdila, že žalobkyně informace o alergenech v blízkosti místa nabízení nebalené potraviny vůbec nezpřístupnila, ale brojila proti tomu, jakým způsobem to učinila.

[7] Je pravdou, že provozovatelé podniku nemohou alergeny u nebalených potravin zpřístupnit spotřebiteli libovolným způsobem. Vždy musí splnit povinnost stanovenou v § 8 odst. 2 zákona o potravinách, tj. alergeny musí být zpřístupněny 1) v blízkosti místa nabízení, 2) viditelně, 3) snadno čitelně, 4) podle podmínek pro balené potraviny dle nařízení.

[8] Žalobkyně všechny tyto povinnosti splnila. Zpracovala seznam složek, ve kterém byly uvedeny alergeny v souladu s čl. 21 nařízení. Současně přímo u prodávané potraviny uvedla slovo „alergeny:“ a číslo, které je v souladu s číselným označením alergenních látek uvedených v příloze II nařízení. V blízkosti místa nabízení vyvěsila dostatečně srozumitelnou, viditelnou a spotřebitele nijak matoucí legendu, která vysvětlovala, co znamenají jednotlivá čísla. Spotřebitel měl přehledně bez vyžádání

pokračování

či vyhledávání jakýchkoli informací ucelenou informací o alergenech kombinací číselného označení a slovního názvu.

[9] Podle krajského soudu je pro spotřebitele číselné označení alergenu dostatečné, jsou-li v blízkosti místa prodeje potraviny viditelně zpřístupněny vysvětlivky číselného označení alergenu. Pokud by však spotřebitel chtěl provést výběr potraviny na základě slovního vyjádření alergenů podle čl. 21 nařízení, měl možnost si od obsluhy vyžádat katalogové listy obsahující seznam složek se zvýrazněným slovním označením (názvem) alergenů.

[10] Číselné označení alergenů s vysvětlivkou v blízkosti potraviny (za existence katalogových listů) je zcela dostatečné, neodporuje nařízení ani zákonu o potravinách a spotřebitele nijak neznevýhodňuje či nesnižuje jeho informovanost. Spotřebitelé jsou na číselné označení alergenů dle přílohy II nařízení zvyklí i z restaurací. Výklad čl. 21 nařízení a § 8 zákona o potravinách provedený stěžovatelkou byl zcela formalistický a neodpovídal důvodům pro přijetí nařízení, jímž bylo dostatečným způsobem, jasně, neklamavě a přehledně informovat spotřebitele o složení potravin (i alergenech), které mohou mít negativní vliv na jejich zdraví.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[11] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu v celém rozsahu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a navrhla jeho zrušení.

[12] Jazykovým výkladem § 8 odst. 2 zákona o potravinách dospěla k závěru, že podmínky [uvedeny v blízkosti místa nabízení, viditelně zpřístupnit, v souladu s podmínkami uvedenými v nařízení (EU) č. 1169/2011)] musí být naplněny kumulativně, tedy nepostačí naplnění pouze jedné z nich. Svůj výklad opírá o čl. 42 odst. 1 Legislativních pravidel vlády a výklad logický.

[13] Žalobkyně v místě nabízení nebalené potraviny uváděla alergenní látky v číselném vyjádření a nenaplnovala podmínku „*v souladu s podmínkami uvedenými v nařízení*“, neboť dle čl. 21 musí být údaje o alergenních látkách vyjádřeny tak, že se uvede název konkrétní látky či produktu způsobující alergie. Za název nelze považovat číslici.

[14] Je-li údaj o konkrétní alergenní látce vyjádřen slovně pouze v katalogu složení nebalených potravin, který je uložen v zázemí provozovny (v přípravně), a není spotřebiteli volně k dispozici k nahlédnutí, pak údaje o alergenech nejsou uvedeny v blízkosti místa nabízení k prodeji. Údaje nejsou pro spotřebitele snadno viditelné, resp. nejsou mu viditelně zpřístupněny, a nejsou naplněny první dvě podmínky uvedené v nařízení.

[15] Stěžovatelka vycházela z důvodové zprávy k novele č. 139/2014 Sb. zákona č. 110/1997 Sb., účinné od 1. 1. 2015, ze které vyplývá, že pojmem „v blízkosti místa nabízení nebalené potraviny k prodeji“ se dle zákonodárce chápe prostor zahrnující prodejní pult a jeho blízké okolí, např. vitrína obslužného pultu, prostor v těsné blízkosti obslužného nebo samoobslužného úseku, nikoli zázemí prodejny. Cílem úpravy je poskytnout konečnému spotřebiteli údaje bez toho, aby žádal obsluhu o informace. Současně, údaje uvedené v § 8 zákona o potravinách musí být deklarovány v souladu s podmínkami a způsoby, které se týkají balených potravin, viz alergenní látky ve složení dle čl. 21 nařízení.

[16] Nesouhlasí s tvrzením krajského soudu, že způsob zvolený žalobkyní je správný proto, že jsou na něj spotřebitelé zvyklí z restaurací. Pravidla pro označování nebalených potravin zakotvená v § 8

odst. 2 zákona o potravinách a v § 3 odst. 3 vyhlášky č. 113/2005 Sb., pravidlo uvedené v čl. 21 nařízení upřesňují, nikoli zcela vylučují.

[17] Výklad § 8 odst. 2 zákona o potravinách se opírá o teleologický a jazykový výklad. Z účelu normy je zřejmé, že údaje o nebalené potravine musí být spotřebiteli zpřístupněny bez předchozího vyžádání u obsluhy a současně způsobem stanoveným pro balené potraviny (čl. 21 nařízení). Navíc, zákonodárce ve vyhlášce č. 417/2016 Sb., účinné od 1. 1. 2017, pro nebalené potraviny zakotvil, že údaj o látce vymezené v čl. 9 odst. 1 písm. c) nařízení se uvede způsobem podle čl. 21 daného nařízení. Jeho úmyslem nebylo odchýlit se od požadavku v čl. 21 nařízení na uvedení údaje o alergenech formou názvu konkrétní látky či produktu způsobující alergie.

[18] Údaje o alergenní látce u nebalené potraviny musí být vyjádřeny dle čl. 21 nařízení – uveden název látky nebo produktu způsobující alergie, přičemž o jaké látky či produkty se jedná je uvedeno v příloze II nařízení. Vnitrostátní úprava označování nebalených potravin v § 3 odst. 3 vyhlášky č. 113/2005 Sb. upřesňuje, jakým konkrétním způsobem se má název látky či produktu vyjádřit, resp. jaký způsob je přípustný, konkrétně „*údaje musí být pro spotřebitele vyjádřené v nekódované formě s výjimkou označení šarže, nestanoví-li přímo použitelné předpisy Evropské unie v oblasti potravinářských přídatných látek a aromat jinak*“. Přípustným názvem tedy není jeho kódovaná forma (zkratka či číslo), ta je vyhrazena pouze pro přídatné látky.

[19] Uvedením číselného vyjádření alergenu není spotřebitel zvýhodněn, protože číselný údaj dle přílohy II nereprezentuje konkrétní alergenní látku obsaženou v nebalené potravine (např. 8 - skořápkové plody). Uvedení čísla reprezentuje celou skupinu alergenů a nemá pro spotřebitele trpící alergií na konkrétní látku (např. lískové ořechy) žádnou vypovídající hodnotu.

[20] Požadavek na uvedení názvu konkrétní látky či produktu způsobující alergie lze nalézt v preambuli a v čl. 9 odst. 1 písm. c) nařízení, které hovoří o *látce či produktu uvedeném na seznamu v příloze II nařízení*, resp. odkazuje na konkrétní látku či produkt v dotčeném seznamu, nikoli na zde uvedenou skupinu látek či produktů. Prvotním cílem vyžadování povinných informací u potravin je umožnit spotřebitelům identifikovat určitou potravinu, která je pro ně bezpečná, proto musí být údaje poskytnuty jasně, srozumitelně a čitelně.

[21] Způsob označování uvedený v § 8 odst. 4 zákona o potravinách se týká pouze údajů o složení nebalené potraviny, resp. seznamu složek, a nelze jej aplikovat na označování údají podle § 44 nařízení [tj. alergenů dle čl. 9 odst. 1 písm. c) nařízení]. Údaje o alergenních látkách a údaje o složení jsou zakotveny v různých odstavcích § 8 zákona o potravinách, přičemž odstavce jsou uvozeny odlišnými údaji o prostoru, kde mají být tyto údaje zpřístupněny spotřebiteli. Je nutné odlišit podmínky pro uvádění údajů o alergenech (viditelně umístit, resp. zpřístupnit v blízkosti místa nabízení k prodeji) a podmínky pro uvádění údajů o složení (sdělit na vyžádání spotřebitele nebo jinou formou viditelně a snadno čitelně zpřístupnit).

[22] Ve vyjádření se žalobkyně ztotožnila s tvrzením krajského soudu, že právní úprava umožňuje zveřejnit seznam složek dvěma způsoby, a to na vyžádání spotřebiteli sdělit anebo v blízkosti místa nabízení nebalené potraviny k prodeji viditelně a čitelně zpřístupnit se zvýrazněnými alergeny. Tuto povinnost splnila, seznam složek byl uveden v katalogovém listu, který byl k dispozici na vyžádání u obsluhy. Čl. 21 odst. 1 nařízení uvádí, že pokud není seznam složek uveden (např. u čerstvé zeleniny nebo sycených vod), musí být součástí údajů podle čl. 9 odst. 1 písm. c) slovo „obsahuje“ a následně název látky nebo produktu ze seznamu v příloze II. Smyslem úpravy je informovat spotřebitele o obsahu alergenů v případě, že o něm není informován prostřednictvím seznamu složek.

pokračování

[23] Povinnost zveřejnit údaje o alergenech vyplývá z čl. 44 odst. 1 písm. a) nařízení. Způsob, resp. forma tohoto zveřejnění je dán vnitrostátní úpravou, konkrétně § 8 odst. 2 zákona o potravinách. Žalobkyně je přesvědčena, že uvedením čísla alergenu v těsné blízkosti potraviny v témže zorném poli vysvětlivek obsahujících ztotožnění čísla s konkrétními alergeny povinnost splnila. Má rovněž za to, že tento způsob nemá charakter kódované formy, dokonce jde o přehlednější způsob než zveřejnění slovního označení alergenů přímo na etiketách. Navíc, zákazníci dobře znají číselné označování alergenů z restaurací.

[24] Argumentaci v kasační stížnosti považuje za účelovou a interpretaci legislativy za odporující jejímu smyslu a účelu, proto navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[25] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatelku jedná její zaměstnankyně, která má vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[26] Nařízení v čl. 9 vyjmenovává seznam povinných údajů o potravinách. Jedním z nich je seznam složek [odst. 1 písm. b)], který je v čl. 18 nařízení konkretizován. Uvádí se v něm, že *seznam složek se nadepíše nebo uvede patřičným nadpisem obsahujícím slovo „složení“*. *Seznam složek obsahuje všechny složky potraviny seřazené sestupně podle hmotnosti, stanovené v okamžiku jejich použití při výrobě potraviny. Složky se označují svým specifickým názvem, popřípadě podle pravidel stanovených v článku 17 a v příloze VI*. Dle čl. 9 odst. 1 písm. c) je povinným údajem na potravinách *každá látka nebo pomocná látka uvedená na seznamu v příloze II nebo odvozená z látky či produktu uvedených na seznamu v příloze II způsobující alergie nebo nesnášenlivost, která byla použita při výrobě nebo přípravě potraviny a je v končeném výrobku stále přítomna, byť v pozměněné podobě*. Podle čl. 9 odst. 2 nařízení *údaje stanovené v odst. 1 se uvádějí slovy nebo čísly, mohou být rovněž vyjádřeny piktogramy nebo symboly (aniž je dotčen čl. 35)*.

[27] Čl. 44 v odst. 1 nařízení stanoví, že *jsou-li potraviny nabízeny k prodeji končenému spotřebiteli nebo zařízením společného stravování nebalené nebo jsou-li baleny v místě prodeje na žádost spotřebitele nebo baleny do hotového balení pro přímý prodej, a) je poskytnutí údajů stanovených v čl. 9 odst. 1 písm. c) povinné; b) není poskytnutí dalších údajů uvedených v čl. 9 a 10 povinné, pokud členské státy nepřijmou vnitrostátní opatření vyžadující uvedení některých nebo všech těchto údajů nebo jejich částí*. V odst. 2 se stanoví, že *členské státy mohou přijmout vnitrostátní opatření pro způsob poskytování údajů nebo jejich částí podle odstavce 1 a případně pro způsob jejich vyjadřování a uvádění*. Současně je v čl. 13 odst. 1 upraven způsob uvádění povinných údajů, a to *aniž jsou dotčena opatření přijatá na vnitrostátní úrovni podle čl. 44 odst. 2, vyznačují se povinné informace o potravině na viditelném místě tak, aby byly dobře viditelné, snadno čitelné, a je-li to vhodné, nesmazatelné. Nesmějí být žádným způsobem skryty, zastřeny ani přerušeny jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od nich nesmí být odváděna pozornost*.

[28] Nařízení v čl. 21 speciálně upravuje označování určitých látek nebo produktů vyvolávajících alergie nebo nesnášenlivost, a to *aniž jsou dotčena pravidla přijatá podle čl. 44 odst. 2, musí údaje podle čl. 9 odst. 1 písm. c) splňovat tyto požadavky: a) uvádějí se v seznamu složek v souladu s pravidly stanovenými v čl. 18 odst. 1 s jasným odkazem na název látky nebo produktu ze seznamu v příloze II a b) název látky nebo produktu ze seznamu v příloze II je zvýrazněn tak, aby byl jasně odlišen od ostatních složek uvedených v seznamu, například*

typem či stylem písma nebo barvou požadí. V dalším bodě stanoví, že není-li seznam složek uveden, musí být součástí údajů podle čl. 9 odst. 1 písm. c) slovo „obsahuje“ a následně název látky nebo produktu ze seznamu v příloze II.

[29] Nařízení upravuje dva způsoby označování určitých látek nebo produktů vyvolávajících alergie nebo nesnášenlivost. Jde o úpravu naplňující cíl nařízení, kterým je vysoká úroveň ochrany zdraví a zájmů spotřebitelů poskytnutím patřičných informací k výběru potravin a jejich bezpečnému použití (čl. 3 nařízení). Nařízení nechává členským státům možnost upravit způsob poskytování, vyjadřování a uvádění dalších údajů, resp. všech údajů stanovených v čl. 44 odst. 1 nařízení. Ustanovení § 8 zákona o potravinách stanoví u potravin balených v místě prodeje na žádost spotřebitele v jednotlivých odstavcích několik způsobů a forem deklarování příslušných údajů.

[30] Poskytování informací o látkách a produktech vyvolávajících alergie nebo nesnášenlivost je upraveno v § 8 odst. 2 zákona o potravinách. Ty nemusí být deklarovány v těsné blízkosti potraviny (srov. § 8 odst. 1 zákona o potravinách), ale v blízkosti místa samotného prodeje. Jak vyplývá z důvodové zprávy, z praktického pohledu se jedná o deklarování údajů u nabízených nebalených potravin k prodeji spotřebiteli v blízkosti místa prodeje nebalené potraviny, tj. prostor zahrnující prodejní pult a jeho blízké okolí. Údaje se zpřístupní spotřebiteli viditelně a čitelně. Tyto informace se mohou umístit například na vitrínu obslužného úseku, vedle obslužného nebo samoobslužného úseku formou katalogů nebo zalaminovaných textů, elektronickým pultíkem apod. Cílem je poskytnutí příslušných údajů konečnému spotřebiteli bez toho, aby žádal obsluhu daného prodejního úseku o informace, tj. před výběrem a koupí dané potraviny.

[31] Informaci o seznamu složek je povinen provozovatel potravinářského podniku dle § 8 odst. 4 zákona o potravinách spotřebiteli sdělit na vyžádání (např. osobní sdělení od obsluhy obslužného prodeje) nebo v blízkosti místa nabízení nebalené potraviny k prodeji viditelně a snadno čitelně zpřístupnit (spolu s údaji dle čl. 22 nařízení).

[32] Mezi stranami je nesporné, že katalogové listy (seznam složek), které obsahovaly informace o seznamu složek jednotlivých nebalených produktů, byly v zázemí prodejny (v přípravě) a spotřebiteli nebyly přístupné bez vyžádání. Nařízení neupravuje způsob poskytování seznamu složek spotřebiteli, pouze v čl. 18 stanoví jeho obsah. Způsob zpřístupnění upravuje § 8 odst. 4 zákona o potravinách, který umožňuje jeho poskytnutí i sdělení na vyžádání spotřebitele. Zveřejněním seznamu složek způsobem učiněným žalobkyní, tj. sdělením na vyžádání. Umístěním seznamu složek v přípravě prodejny, který byl spotřebiteli dostupný na vyžádání, nedošlo k porušení nařízení ani zákona o potravinách.

[33] Na cedulce v těsné blízkosti nebalené potraviny byly uvedeny údaje podle § 8 odst. 1 zákona o potravinách a současně i číselné vyjádření alergenů ve formě „alergen:1,5,6“. V blízkosti obslužného pultu byl vyvěšen seznam alergenních látek (cedule na sloupu) jako doplňující informace k údajům o alergenních látkách uvedených na etiketách, na kterých bylo uvedeno, co znamenají jednotlivá číselná označení alergenů. Nařízení v čl. 44 stanovuje povinné poskytnutí údajů o alergenech u nebalených potravin a současně v čl. 21 nařízení stanoví i dva povolené způsoby označování alergenů, které se liší tím, zda je či není uveden seznam složek. Vzhledem k tomu, že seznam složek byl v tomto projednávaném případě v souladu s nařízením i vnitrostátním předpisem, vztahují se na způsob zobrazení alergenů mírnější kritéria, a to: údaje se musí uvést v seznamu složek s jasným odkazem na název alergenu (látky nebo produktu ze seznamu v příloze II nařízení) a ten je zvýrazněn tak, aby byl jasně odlišen od ostatních složek uvedených v seznamu.

[34] Podle stěžovatelky bylo zpřístupnění údajů zveřejněním pouze číselného vyjádření alergenů v rozporu s čl. 21 nařízením, neboť alergenní látka byla uvedena bez uvození slovem „obsahuje“

pokračování

a slovního vyjádření názvu konkrétní látky způsobující alergie. Za stěžejní NSS považuje, že alergeny byly uvedeny v těsné blízkosti nabízení nebalené potraviny, viditelně, čitelně a v souladu s podmínkami nařízení stanovenými pro balené potraviny. Současně lze umístění cedule na sloupu se seznamem alergenních látek v blízkosti obslužného pultu (i v souladu s důvodovou zprávou, na kterou stěžovatelka odkazuje) hodnotit jako umístění v blízkosti místa nabízení nebalené potraviny. Cedule byla viditelná a snadno čitelná, informace na ní nebyly nijak zastřeny ani skryty.

[35] V (těsné) blízkosti nabízené potraviny se nacházela informace o konkrétní skupině alergenů, kterou nebalený výrobek obsahuje. Spotřebitel se o nich dozvěděl bez vyžádání, v témže zorném poli ztotožnil číslo skupiny alergenů s jeho slovním označením, např. 8 – skořápkové plody, tedy informace byla bez vyžádání čitelně, srozumitelně a viditelně poskytnuta v souladu s nařízením a jeho cíli.

[36] Uvedení číselného označení alergenů, které se shoduje s číselným označením alergenů v příloze II nařízení, nelze v daném případě považovat za kódování. Bude-li chtít být spotřebitel informován o tom, které skořápkové plody výrobek konkrétně obsahuje, najde je v seznamu složek obsahujícím všechny složky potraviny seřazené sestupně podle hmotnosti (čl. 18 nařízení). Způsob jeho zveřejnění, který byl v nyní projednávané věci v souladu se zákonem, byl odůvodněn výše (bod [32] rozsudku).

[37] Nadto soud poznamenává, že pouze u dvou skupin alergenů ze čtrnácti je výčet alergenů rozsáhlejší (1 - obiloviny obsahující lepek a 8 - skořápkové plody). Ve zbylých dvanácti skupinách je látka nebo produkt vyvolávající alergii přesně určen jedno či dvouslovným pojmenováním bez konkretizací či výčtů.

[38] Stěžovatelka tvrdí, že jediné možné uvedení alergenů v souladu s čl. 21 nařízení je vyjádřeno spojením slov „obsahuje“ a názvem konkrétní látky či produktu“. Čl. 21 nařízení však stanovuje tuto formu pouze tehdy, není-li uveden seznam složek.

[39] Z žádného ustanovení zákona o potravinách, podzákoného předpisu, z čl. 9 odst. 1 písm. c) ani z čl. 21 nařízení, neplyne povinnost uvést název konkrétní látky nebo produktu, jak namítá stěžovatelka. Cílem nařízení je informovat spotřebitele o alergenech. Čl. 9 odst. 1 písm. c) nařízení uvádí *každou látku nebo pomocnou látku uvedenou na seznamu v příloze II*, příloha II je nazvána *látky nebo produkty vyvolávající alergii nebo nesnášenlivost*. Jazykovým výkladem nelze dospět k závěru, že pojmem „*každá*“ látka se rozumí konkrétní látka, spíše jde o vyjádření požadavku na kompletní (úplný) výčet všech látek.

[40] Argumentaci shodným číselným označením alergenů v restauracích krajský soud poukazoval na informovanost spotřebitelů o alergenech, se kterými se setkávají také v restauracích a které se svým označením shodují s označením alergenů v nyní projednávané věci. Nejednalo se o stěžejní důvod pro zrušení rozhodnutí stěžovatelky, ale jen o další podpůrnou argumentaci.

IV. Závěr a náklady řízení

[41] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 věty první s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[42] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[43] Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[44] Žalobkyně, která byla v řízení úspěšná, byla v řízení před NSS zastoupena advokátkou, která za ni učinila jeden úkon právní služby spočívající ve vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za něž jí náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupkyně žalobkyně není plátkyní DPH. Celková výše náhrady nákladů řízení činí 3 400 Kč. K jejímu uhrazení byla žalované stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu